

บทรายการวิทยุฟันทอล์ค

เรื่อง รู้หรือไม่ คนไทยมีสิทธิรักษาทางทันตกรรมอะไรบ้าง

ผู้เขียนบทความ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทันตแพทย์หญิง ดร.จุฑารัตน์ ฉิมเรือง

ท่านรู้หรือไม่ว่า ตัวท่านเองและคนไทยมีสิทธิทำฟันหรือรักษาทางทันตกรรมอะไรบ้าง ท่านมีสิทธิบัตรทองหรือสิทธิ 30 บาทหรือสิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เมื่อลงทะเบียนสิทธิหลักประกันสุขภาพแล้วสิทธิจะเกิดขึ้นทันที หากต้องการเปลี่ยนหน่วยบริการ สามารถลงทะเบียนได้ 2 ช่องทาง ทั้งในพื้นที่กรุงเทพฯ และต่างจังหวัด คือ

1. ทางออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน หรือไลน์ทางการ “@nhso” ของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติหรือ สปสช.

2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล หรือ รพ.สต. และ โรงพยาบาลรัฐใกล้บ้าน ในวันเวลาราชการ

หากเข้ารับการรักษานอกจังหวัด หรือไม่ตรงตามที่อยู่หน้าบัตรประจำตัวประชาชน ต้องเตรียมเอกสารรับรองอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อลงทะเบียนแสดงว่าท่านมีถิ่นที่อยู่หรือพักอาศัยในจังหวัดนั้น ได้แก่ ทะเบียนบ้านเจ้าบ้าน และหนังสือรับรองของเจ้าบ้านที่ท่านพักอาศัยอยู่ หรือ หนังสือรับรองผู้นำชุมชน และบัตรประจำตัวผู้นำชุมชน หรือ หนังสือรับรองผู้ว่าจ้างและบัตรประจำตัวประชาชนของผู้ว่าจ้าง หรือ ใบเสร็จค่าสาธารณูปโภคของท่าน หรือ สัญญาเช่าที่พักของท่านหรือสัญญา

เมื่อท่านมีปัญหาสุขภาพช่องปาก สามารถใช้สิทธิบัตรทางได้โดยติดต่อที่หน่วยบริการปฐมภูมิก่อนเสมอ เพื่อไปเข้ารับบริการที่หน่วยบริการประจำตามสิทธิ แจ้งขอใช้ "สิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ" ก่อนรับบริการรักษาทางทันตกรรม หรือทำฟัน พร้อมแสดงหลักฐานประกอบ ได้แก่ บัตรประจำตัวประชาชน หรือเอกสารที่ทางราชการออกให้ที่มีรูปถ่าย มีเลขประจำตัวประชาชน กรณีเด็กอายุต่ำกว่า 7 ปี ที่ยังไม่ได้ทำบัตรประจำตัวประชาชน ให้ใช้ใบเกิด หรือสูติบัตรแทนได้ หากท่านมีข้อสงสัยในการใช้สิทธิบัตรทองสอบถามเพิ่มเติมที่ สายด่วน สปสช. 1330 ได้ตลอด 24 ชั่วโมง โดยมีสิทธิประโยชน์ด้านทันตกรรมคุ้มครองอะไรบ้างดังต่อไปนี้

1. การถอนฟัน
2. การอุดฟันและอุดคอฟัน
3. ขูดหินปูนหรือการรักษาเกลารากฟัน ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของทันตแพทย์
4. ฟันเทียมถอดได้ฐานพลาสติกทั้งแบบบางส่วนและแบบทั้งปาก โดยมีอายุการใช้งาน 5 ปี หากผู้รับบริการได้รับความเห็นจากทันตแพทย์ว่ามีความจำเป็นต้องซ่อมฟันเทียมก่อน 5 ปีก็สามารถใช้สิทธิได้
5. รักษาโพรงประสาทฟันน้ำนมหรือรักษารากฟันน้ำนม
6. ใส่เพดานเทียมสำหรับคนไข้เด็กปากแหว่งเพดานโหว่

7. ผ่าฟันคุดตามข้อบ่งชี้ของทันตแพทย์

8. เคลือบหลุมร่องฟันสำหรับเด็กโตและวัยรุ่น อายุ 6 ถึง 24 ปี

9. การทาฟลูออไรด์วานิชสำหรับเด็กอายุ 9 เดือน ถึง 5 ปี

10. การเคลือบฟลูออไรด์สำหรับเด็กโตและวัยรุ่น อายุ 6 ถึง 24 ปี รวมถึงกรณีคนไข้กลุ่มเสี่ยงต่อการเกิดโรคฟันผุ ได้แก่ ผู้ที่มีภาวะน้ำลายแห้งจากการรักษา มะเร็งด้วยการฉายแสงบริเวณใบหน้าและลำคอ หรือผลข้างเคียงจากยาที่ส่งผลต่อภาวะน้ำลายน้อยหรือปากแห้งติดต่อกันเป็นเวลานาน รวมทั้งผู้ที่มีเหงือกกรัน รากฟันโผล่ที่ยากต่อการทำความสะอาด

11. โรคปริทันต์อักเสบ

12. การผ่าตัดใส่รากฟันเทียมสำหรับผู้ที่ไม่มียาทั้งปากหรือสันเหงือกกว้าง

13. การรักษาทันตกรรมจัดฟันสำหรับคนไข้ปากแห้งเพดานโหว่ตามดุลยพินิจของทันตแพทย์

14. “โรคมะเร็งไปรับบริการที่ไหนก็ได้ที่พร้อม” (Cancer anywhere) เป็นนโยบายยกระดับบัตรทอง เพิ่มการรับบริการทั้งการป้องกัน การรักษาทั้งการผ่าตัด เคมีบำบัด รังสีรักษา หรือฮอร์โมน ตามข้อกำหนดมาตรฐานการรักษา ได้แก่ บริการคัดกรองรอยโรคเสี่ยงมะเร็งและมะเร็งช่องปากสำหรับประชาชนอายุ 40 ปีขึ้นไป ปีละ 1 ครั้ง มะเร็งปากมดลูก มะเร็งลำไส้ใหญ่หรือลำไส้ตรง และมะเร็งเต้านมที่มีความเสี่ยงสูงและญาติสายตรงที่มีประวัติครอบครัว เป็นสิทธิประโยชน์บัตรทอง 30 บาทของท่านที่สามารถเข้ารับบริการได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด และกรณีพบความผิดปกติก็สามารถเข้ารับการรักษาตามสิทธิประโยชน์ได้ค่ะ

อย่างไรก็ตาม กรณีเกิดอุบัติเหตุกับท่านเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ตั้งใจหรือคาดคิดมาก่อนทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน บุคคลได้รับอันตรายทั้งร่างกายและจิตใจ อาจบาดเจ็บ พิการ หรือรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิต ท่านสามารถใช้สิทธิได้ 2 กรณี คือ

1. กรณีประสบอุบัติเหตุทั่วไป เช่น ตกบันได ถูกทำร้ายร่างกาย เป็นต้น แล้วมีปัญหาช่องปาก เช่น ฟันหัก ปากฉีก เป็นต้น เข้ารับบริการกับหน่วยบริการของรัฐ หรือเอกชนที่เข้าร่วมโครงการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติที่อยู่ใกล้ที่สุดได้โดยไม่จำกัดจำนวนครั้ง

2. กรณีประสบอุบัติเหตุจากรถ ท่านต้องใช้สิทธิความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถก่อนจะใช้สิทธิบัตรทอง สามารถแจ้งขอใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติก่อนรับบริการพร้อมแสดงหลักฐานประกอบ

นอกจากนี้ ประชาชนมีคำถาม หรือข้อสงสัยบ่งบอกว่าสิทธิประโยชน์ด้านทันตกรรมที่ไม่คุ้มครองตามสิทธิบัตรทองมีอะไรบ้าง ยกตัวอย่างเช่น การครอบฟันน้ำนมหรือครอบฟันแท้เนื่องจากเป็นการรักษาไม่ใช่บริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค หรือการรักษาโรคเหงือกเนื่องจากเป็นข้อเสนอของคณะทำงานด้านสิทธิทาง

ทันตกรรมโดยความเห็นชอบของทันตแพทย์สภาว่า สิทธิประโยชน์ตามสิทธิบัตรทองเฉพาะการรักษารากฟันน้ำนม ก่อนเป็นการป้องกันตั้งแต่เด็ก ส่วนการรักษาฟันแท้ของผู้ใหญ่เป็นการรักษาแล้วควรมีการทำครอบฟันต่อไป

ทั้งนี้ ท่านที่มีสิทธิอื่นนอกเหนือสิทธิบัตรทองต้องใช้สิทธินั้นก่อน เช่น สิทธิข้าราชการระบบเบิกจ่ายตรง สิทธิผู้ประกันตนของสำนักงานประกันสังคม สิทธิ อปท.หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สิทธิสวัสดิการทหารผ่านศึก หรือสิทธิกรมธรรม์ประกันสุขภาพทางทันตกรรม เป็นต้น ท่านสามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ โทรศัพท์สายด่วน สปสช. 1330 ได้ตลอด 24 ชั่วโมง หรือช่องทางออนไลน์ ที่ไลน์ สปสช. พิมพ์ไลน์ไอดี @nhso หรือ Facebook สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

เอกสารอ้างอิง

- เว็บไซต์สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. คู่มือผู้ใช้สิทธิหลักประกันสังคม สืบค้นเมื่อ 31 มีนาคม 2566 https://www.nhso.go.th/page/coverage_rights
- สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. คู่มือผู้ใช้สิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติสำหรับประชาชน 2566, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กุมภาพันธ์ 2566) , กรุงเทพฯ: ห.จ.ก.แสงจันทร์การพิมพ์.